

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
Kauppanimi
TÄHTI LIOTUSNESTE
Aineen nimi: Natriumhydroksidi, Kaliumhydroksidi
CAS-Nro. 1310-73-2, 1310-58-3
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
Käyttötarkoitus
Elintarviketeollisuuden ja suurkeittiöiden voimakkaasti alkalinen vaahtopesuaine kiinnipalaneen lian poistoon
Toimialakoodi
C Teollisuus
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Käyttötarkoituskoodi
9 Puhdistus- ja pesuaineet
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja
Kymppiimi ry
Katuosoite Vattuahontie 107
Postinumero ja -toimipaikka 62500 Evijärvi
Suomi
Puhelin 050-3561700
Sähköposti katso www.kymppiimi.fi
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
Numero, nimi ja osoite
09-471 977 (suora)
09-4711 (vaihde)
Myrkytystietokeskus, PL 340, Hartmaninkatu 4, 00029 HUS (Helsinki)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.
1272/2008 (CLP)
Skin Corr. 1A, H314
67/548/EEC - 1999/45/EC
C; R35
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
GHS05
Huomiosana **Vaara**
Vaaralausekkeet
H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
Turvalausekkeet
P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.
P305+P351+P338 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.
P303+P361+P353 JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE (tai hiuksiin): Riisu saastunut vaatetus välittömästi. Huuhto/suihkuta iho vedellä.
P260 Älä hengitä pölyä/savua/kaasua/sumua/höyryä/suihketta.
P310 Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.
P234 Säilytä alkuperäispakkauksessa.
P391 Valumat on kerättävä.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

- 2.3 Muut vaarat**
tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset**

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

REACH-rekisteröintinumero : Katso kohta 1.1.

Vaaraa aiheuttavat aineosat

CAS	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
1310-73-2	215-185-5	Natriumhydroksidi	30-40 %	DSD: C; R35 CLP: Skin Corr. 1A, H314
1310-58-3	215-181-3	Kaliumhydroksidi	5-15%	DSD: Xn, C; R22, R35; CLP: Acute Tox. 4 , Skin Corr. 1A ; H302, H314
68515-73-1	500-220-1	Alkyylipolyglukosidi	<5%	DSD: Xi; R41 CLP: Eye Dam 1; H318

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Aiheuttaa vakavia syöpymiä, jotka eivät välttämättä heti aiheuta kipua tai ole näkyviä. Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista). Katso oheista käyttöturvallisuustiedotetta. Riisuttava likaantunut vaatetus ja kengät.

Hengitys

Jos tuotetta on hengitetty, potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan. Jos potilas ei hengitä, hänelle annetaan tekohengitystä. Otettava yhteys lääkäriin.

Iho

Jos tuotetta joutuu iholle, ihoa on huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan, ja samalla likaantunut vaatetus ja kengät on riisuttava. Otettava yhteys lääkäriin. Jos esiintyy ihoärsytystä, otettava yhteys lääkäriin. Mikäli esiintyy syöpymiä, niille levitetään kylmää vettä, kunnes kipu lakkaa. Tämän jälkeen otettava yhteys lääkäriin.

Roiskeet silmiin

Roiskeet huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan sekä otettava yhteys lääkäriin. Kutsu lääkäri välittömästi.

Nieleminen

Ei saa oksennuttaa. Puhdista suu vedellä ja juo jälkeenpäin runsaasti vettä. Juotava maitoa jälkeenpäin mikäli mahdollista. Suu huuhdellaan vedellä. Otettava yhteys lääkäriin. Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. Nieleminen aiheuttaa palovammoja yläruoansulatus- ja hengitysteihin.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Roiskeet huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan sekä otettava yhteys lääkäriin. Juotava runsaasti vettä.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet**

Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Ei tunneta.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat
Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet
Mikäli tarpeellista käytettävä paineilmalaitteita tulipalon sammutuksessa. Ihonsuojaus / Kehon suojaus
Varottava aineen joutumista iholle. Tuote itsessään ei pala.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Välttävää höyryjen/huurun/kaasun hengittämistä. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Henkilökohtainen suojaruostus, johon kuuluvat: sopivat suojakäsineet, tiiviisti asettuvat suojalasit ja suojavaatetus Merkitse likaantunut alue merkein ja estä asiattomien työntekijöiden pääsy alueelle.
- 6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Ei saa huuhdella pintaveteen tai jätevesiviemäristöön. Estettävä tuotteen pääsy viemäristöön.
- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Imeytettävä inerttiin huokoiseen aineeseen ja hävitettävä ongelmajätteenä. Säilytettävä sopivissa ja suljetuissa säiliöissä hävittämistä varten. Neutraloitava hapolla. Huuhdeltava vedellä.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Katso myös kohta 8

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Välttävää pölyn tai höyryn hengittämistä. Käytettävä henkilökohtaista suojausvarustusta. Tupakoinnin, syömisen ja juomisen tulee olla kiellettyä käyttöalueella. Säilytettävä huoneenlämpötilassa alkuperäispakkauksessa.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Säiliö on pidettävä tiiviisti suljettuna kuivassa ja hyvin ilmastoidussa tilassa. Avatut astiat tulee sulkea huolellisesti ja säilyttää pystyasennossa vuotojen estämiseksi. Yhteensopimattomat materiaalit : Hapot , Metallit (Alumiini ja Sinkki). Halogenoidut yhdisteet.
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttajat****HTP-arvot**

1310-73-2	Natriumhydroksidi	2 mg/m ³ (15 min) kattoarvo, 2009
1310-58-3	Kaliumhydroksidi	2 mg/m ³ (15 min) kattoarvo, 2009

DNEL

tietoja ei ole käytettävissä

PNEC

tietoja ei ole käytettävissä

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin.

Henkilökohtaiset suojoimenpiteet**Hengityksensuojaus**

Normaalisti mitään henkilökohtaista hengityssuojausvarustusta ei tarvita.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

Käsiensuojaus

EN 374:n mukaiset luokan III kemikaalinkestävät suojakäsineet, jotka on valmistettu butylikumista tai nitrilikumista. PVC- tai muut muovi käsineet Käsiteltävä varovasti.

Silmien tai kasvojen suojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit Kasvosuojain Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä.

Ihonsuojaus

Henkilökohtainen suojavaustus, johon kuuluvat: sopivat suojakäsineet, tiiviisti asettuvat suojalasit ja suojavaatus. Saappaat

Ympäristöaltistumisen torjuminen

Vältettävä päästämistä ympäristöön. Imeytettävä inerttiin huokoiseen aineeseen ja hävitettävä ongelmajätteenä.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

9.1	Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot	
	Olomuoto	Kirkas, ruskehtava tai kellanruskea neste
	Haju	mieto, luonteenomainen Haju
	Hajukynnys	tietoja ei ole käytettävissä
	pH	n. 13 (alkalinen)
	Sulamis- tai jäätymispiste	tietoja ei ole käytettävissä
	Kiehumispiste ja kiehumisalue	tietoja ei ole käytettävissä
	Leimahduspiste	ei määritettävissä
	Haihtumisnopeus	tietoja ei ole käytettävissä
	Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	tietoja ei ole käytettävissä
	Räjähdysominaisuudet	
	Alempi räjähdysraja	tietoja ei ole käytettävissä
	Ylempi räjähdysraja	tietoja ei ole käytettävissä
	Höyrinpaine	tietoja ei ole käytettävissä
	Höyryntiheys	tietoja ei ole käytettävissä
	Suhteellinen tiheys	1,400 kg/dm ³
	Liukoisuus (liukoisuudet)	
	Vesiliukoisuus	liukenee
	Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	tietoja ei ole käytettävissä
	Jakautumiskerroin: n-oktanol/vesi	tietoja ei ole käytettävissä
	Itsesyttymislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
	Hajoamislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
	Viskositeetti	<15 mPas (SFS 3751)
	Räjähtävyys	ei räjähtävä
	Hapettavuus	tietoja ei ole käytettävissä
9.2	Muut tiedot	
	tietoja ei ole käytettävissä	

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Stabiili tavallisessa ympäristön lämpötilassa ja paineessa.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Stabiili suositeltavissa varasto-olosuhteissa.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Eksoterminen reaktio happojen kanssa. Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Eksoterminen reaktio happojen kanssa.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Orgaaniset materiaalit. Vahvat hapot ja hapettavat aineet. Vältä roiskeita. Kevytmetallit. Metallijauheet.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja.

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. Krooninen altistus voi aiheuttaa pysyvää terveydellistä haittaa.
- Välitön myrkyllisyys**
LD50 (natriumhydroksidi 10% liuos) = 500 mg/kg, suun kautta, rotta
LD50 (kaliumhydroksidi) = 365 mg/kg, suun kautta, rotta
LD50 (alkyyliipolyglukosidi) = >2000 mg/kg, suun kautta, rotta
- Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Syövyttävä.
- Hengitys : Ei mitään normaalityöstössä. Tuotteen sisältämien liuottimien joutuminen iholle tai hengittäminen voi aiheuttaa ihon, silmien ja limakalvojen ärsytystä. Suurien höyrypitoisuuksien hengittäminen voi ärsyttää hengityselimä. Ei saa hengittää höyryjä tai ruiskutussumua. Hengityslaitetta tarvitaan ainoastaan silloin kun muodostuu aerosolia tai sumua.
- Ihokosketus : Neste tai höyry aiheuttavat syöpymiä, jotka saattavat esiintyä viivästyneinä. Rakkuloiden muodostus kirvelyä ihossa
- Roiskeet silmiin : Vakavan silmävaurion vaara.
- Nieleminen : Nieltynä aiheuttaa vakavia syöpymiä suuhun ja nieluun sekä ruokatorven ja mahalaukun läpisyöpymisvaaran. Nieleminen voi aiheuttaa pahoinvointia, oksentelua, kurkkukipua, vatsakipua ja saattaa johtaa suoliston puhkeamiseen.
- Herkistyminen**
tietoja ei ole käytettävissä
- Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Krooninen altistus voi aiheuttaa pysyvää terveydellistä haittaa.
- Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
tietoja ei ole käytettävissä
- Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
tietoja ei ole käytettävissä
- Aspiraatiovaara**
tietoja ei ole käytettävissä
- Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Jos ainetta on nieltä, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
Myrkyllisyys vesieliöille

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

Natriumhydroksidi:
 LC50/48t/vesikirppu (daphnia) = 30-100 mg/l
 LC50/96t/kirjolohi = 45,4 mg/l

Haitallista levälle. Haitallista kalalle.

Myrkyllisyys muille eliöille

tietoja ei ole käytettävissä

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**Biologinen hajoavuus**

Biologisen hajoamisen määritysmenetelmät eivät sovellu epäorgaanisille aineille.

Tuotteen sisältämä pieni määrä fosfonaatti ei ole biologisesti helposti hajoava, mutta ei aiheuta ongelmia jätevedenpuhdistamoissa.

Alkyyliipolyglukosidi: >60% CO₂-muodostus teoreettisesta arvosta(28d)(OECD 301B; ISO 9439; 92/69/ETY, C.4-C), Biologisesti helposti hajoava.

Tuotteen kompleksinmuodostaja on biologisesti helposti hajoava, eikä ole merkintävelvollinen EY-direktiivien mukaan.

Kemiallinen hajoavuus

tietoja ei ole käytettävissä

12.3 Biokertyvyys

Ei biokerry.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Kulkeutuu veteen liuenneena

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

tietoja ei ole käytettävissä

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Hävittävä vaarallisena jätteenä paikallisten ja kansallisten säännösten mukaisesti. Tyhjat lasisäiliöt voidaan hävittää toimittamalla ne kierrätykseen tai uudelleenkäyttöön.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero 1824

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi Natriumhydroksidiliuos

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka 8, C5 (ADR)

14.4 Pakkausryhmä II

14.5 Ympäristövaarat

Vältettävä päästämistä ympäristöön.

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Syövyttävä. Henkilökohtainen suojavarustus, johon kuuluvat: sopivat suojakäsineet, tiiviisti asettuvat suojalasit ja suojavaatus

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT**15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

tietoja ei ole käytettävissä

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**TÄHTI LIOTUSNESTE**

Päiväys: 9.10.2014

Edellinen päiväys: -

- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**

Versio : 1.0

- 16.2 Lyhenteiden selitykset**

- **REACH** - Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti
- **CLP** - ASETUS (EY) N:o 1272/2008
- **DSD** - Luokiteltu ja merkitty direktiivin 67/548/ETY mukaisesti.

- 16.3 Tietolähteet**

ASETUS (EY) N:o 1272/2008. Raaka-ainetoimittajien käyttöturvallisuustiedotteet; Työpaikan kemikaalilainsäädäntö 2009; Vaarallisten aineiden kuljetus tiellä 2009; HTP-arvot 2009.

- 16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa**

Asetuksen (EU) 1272/2008 ja vastaavuustaulukon 67/548/ETY tai 1999/45/EY (CLP:n liite VII) mukainen luokitus. ASETUS (EY) N:o 1272/2008, 9(4).

- 16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista**

R22	Terveydelle haitallista nieltynä.
R35	Voimakkaasti syövyttävää.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
H290	Voi syövyttää metalleja.
H302	Haitallista nieltynä.
H314	Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.

- 16.6 Lisätiedot**

Kymppiimi ry